

104**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA¹⁾**

z dnia 23 grudnia 2002 r.

w sprawie dopuszczalnych sposobów i warunków unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych

Na podstawie art. 42 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 oraz z 2002 r. Nr 41, poz. 365, Nr 113, poz. 984 i Nr 199, poz. 1671) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Odpady medyczne i weterynaryjne mogą być unieszkodliwiane w jeden z następujących sposobów:

- 1) termiczne przekształcanie odpadów w instalacjach lub urządzeniach zlokalizowanych na lądzie (D10);
- 2) przez autoklawowanie (D9);
- 3) dezynfekcją termiczną (D9);
- 4) działaniem mikrofalami (D9);
- 5) obróbką fizyczno-chemiczną inną niż wymieniona w pkt 2—4 (D9).

2. Dopuszczalne jest łączne stosowanie dwóch lub więcej sposobów, wymienionych w ust. 1, do unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych.

§ 2. Sposoby unieszkodliwiania, o których mowa w § 1 ust. 1, poszczególnych odpadów medycznych i weterynaryjnych są określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 3. Szczegółowe warunki przeprowadzania procesów termicznego przekształcania odpadów medycznych i weterynaryjnych (D10) są określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 4. Proces autoklawowania odpadów medycznych i weterynaryjnych prowadzi się w komorach ciśnieniowych nasyconą parą wodną, z zachowaniem parametrów procesu zapewniających pozbawienie tych odpadów właściwości zakaźnych (D9).

§ 5. Proces dezynfekcji termicznej odpadów medycznych i weterynaryjnych prowadzi się w specjalnie do tego przystosowanych urządzeniach lub instalacjach, z zachowaniem parametrów procesu zapewniających pozbawienie tych odpadów właściwości zakaźnych (D9).

§ 6. Proces unieszkodliwiania mikrofalami odpadów medycznych i weterynaryjnych prowadzi się w specjalnie do tego przystosowanych urządzeniach lub instalacjach, z zachowaniem parametrów procesu zapewniających pozbawienie tych odpadów właściwości zakaźnych (D9).

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej — zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 93, poz. 833).

§ 7. 1. Warunkiem zastosowania jednego ze sposobów unieszkodliwiania odpadów, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 2—4, jest uzyskanie pozytywnej opinii dla każdego typu urządzenia, wydanej przez Głównego Inspektora Sanitarnego lub jednostkę przez niego wyznaczoną.

2. Opinię, o której mowa w ust. 1, wydaje się podmiotowi zgłaszającemu urządzenie na podstawie następujących dokumentów:

- 1) danych technicznych urządzenia, wraz ze wskazaniem rodzaju i typu (modelu) urządzenia, oraz nazwy i adresu lub siedziby producenta;
- 2) dokładnego opisu procesu unieszkodliwiania, z wyszczególnieniem wszystkich jego etapów;
- 3) wyników badań mikrobiologicznych procesu unieszkodliwiania w zgłoszonym do zaopiniowania typie urządzenia (jeżeli kopie, to potwierdzone za zgodność z oryginałem), z podaniem dokładnego opisu użytej metody badania;
- 4) wskazania metody okresowej kontroli mikrobiologicznej skuteczności procesu unieszkodliwiania;
- 5) wymagań dotyczących pojemników, w których odpady będą poddawane unieszkodliwianiu w zgłoszonym typie urządzenia;
- 6) instrukcji obsługi urządzenia uwzględniającej wymagania dotyczące przeglądu technicznego.

3. Opinia, o której mowa w ust. 1, określa w szczególności:

- 1) typ urządzenia;
- 2) dokładne parametry przeprowadzania procesu unieszkodliwiania odpadów dla zgłoszonego do zaopiniowania typu urządzenia;

3) wymagania i metody dotyczące okresowej kontroli mikrobiologicznej skuteczności procesu unieszkodliwiania dla danego typu urządzenia;

4) wymagania dotyczące pojemników, w których odpady będą unieszkodliwiane w danym typie urządzenia;

5) wymagania dotyczące okresowego przeglądu technicznego danego urządzenia;

6) ilości unieszkodliwianych odpadów.

§ 8. Każde urządzenie lub instalację, o których mowa w § 4—6, wyposaża się w graficzny lub komputerowy system do ciągłej rejestracji podstawowych parametrów procesu.

§ 9. 1. Przepis ust. 3 pkt 2 załącznika nr 2 do rozporządzenia, w zakresie wymogu automatycznego systemu podawania odpadów, stosuje się do wszystkich instalacji do termicznego przekształcania odpadów od dnia uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

2. Przepis ust. 13 załącznika nr 2 do rozporządzenia stosuje się od dnia:

- 1) 1 stycznia 2006 r. — w odniesieniu do instalacji, dla których wydano zezwolenie użytkowania i przystąpiono do użytkowania przed dniem 1 stycznia 2003 r.;
- 2) 1 stycznia 2003 r. — w odniesieniu do instalacji, dla których zostanie wydane zezwolenie użytkowania i przystąpiono do użytkowania po dniu 31 grudnia 2002 r.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Zdrowia: *M. Łapiński*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2002 r. (poz. 104)

Załącznik nr 1

DOPUSZCZALNE SPOSOBY UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW MEDYCZNYCH I WETERYNARYJNYCH

Sposoby

1	2	3	4
2	18 01 03*	Inne odpady, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny oraz inne formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do sądenia, że wywołują choroby u ludzi i zwierząt (np. zainfekowane pieluchomajtki, podpaski, podkłady), z wyłączeniem 18 01 80 i 18 01 82	1, 2, 3, 4
3	18 01 06*	Chemikalia, w tym odczynniki chemiczne, zawierające substancje niebezpieczne	1, 5
4	18 01 08*	Leki cytotoksyczne i cytostatyczne	1
5	18 01 10*	Odpady amalgamatu dentystycznego	5
6	18 01 80*	Zużyte kąpiele lecznicze aktywne biologicznie o właściwościach zakaźnych	5
7	18 01 82*	Pozostałości z żywienia pacjentów oddziałów zakaźnych	1, 2, 3, 4
18 02 — Odpady z diagnozowania, leczenia i profilaktyki weterynaryjnej			
8	18 02 02*	Inne odpady, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny oraz inne formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do sądenia, że wywołują choroby u ludzi i zwierząt	1, 2, 3, 4
9	18 02 05*	Chemikalia, w tym odczynniki chemiczne, zawierające substancje niebezpieczne	1, 5
10	18 02 07*	Leki cytotoksyczne i cytostatyczne	1

¹⁾ Podane kody odpadów są określone zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

Sposoby unieszkodliwiania:

- 1) termiczne przekształcanie odpadów (D10);
- 2) autoklawowanie (D9);
- 3) dezynfekcja termiczna (D9);
- 4) działanie mikrofalami (D9);
- 5) obróbka fizyczno-chemiczna inna niż wymieniona w pkt 2—4 (D9).

Załącznik nr 2

SZCZEGÓŁOWE WARUNKI PRZEPROWADZANIA PROCESÓW TERMICZNEGO PRZEKSZTAŁCANIA ODPADÓW MEDYCZNYCH I WETERYNARYJNYCH

1. Podczas procesu termicznego przekształcania odpadów minimalna temperatura w komorze spalania nie może być niższa niż 1100°C. Proces prowadzi się w sposób zapewniający utrzymywanie gazów spalinowych w komorze spalania przez co najmniej 2 sekundy przy zawartości co najmniej 6% tlenu.
2. Zakaźne odpady kliniczne, podczas termicznego przekształcania, umieszcza się bezpośrednio w piecu, bez wcześniejszego mieszania z innymi kategoriami odpadów.
3. Instalacje lub urządzenia do termicznego przekształcania odpadów wyposaża się w:
  - 1) co najmniej jeden włączający się automatycznie palnik pomocniczy do stałego utrzymywania wymaganej temperatury procesu oraz wspomaganie jego rozruchu i zatrzymania; palnik wspo-

- maga proces tak długo, dopóki w komorze spalania będą pozostawały nieprzekształcone odpady;
- 2) automatyczny system podawania odpadów, pozwalający na zatrzymanie ich podawania podczas:
    - a) rozruchu do czasu osiągnięcia wymaganej temperatury,
    - b) procesu, w razie nieosiągnięcia wymaganej temperatury lub przekroczenia dopuszczalnych wartości emisji;
  - 3) urządzenia techniczne do odprowadzania gazów spalinowych, gwarantujące dotrzymanie norm emisyjnych, określonych w odrębnych przepisach;
  - 4) urządzenia techniczne do odzysku ciepła powstającego w procesie termicznego przekształcania odpadów, jeżeli stosowany rodzaj instalacji lub urządzenia umożliwia taki odzysk;
  - 5) urządzenia techniczne do ochrony gleby oraz wód powierzchniowych i podziemnych;
  - 6) urządzenia techniczne do gromadzenia suchych pozostałości poprocesowych.
4. Podczas procesu przeprowadza się:
- 1) ciągły pomiar temperatury w komorze spalania, mierzonej w pobliżu jej ściany wewnętrznej, w sposób eliminujący wpływ promieniowania ciepłego płomienia;
  - 2) ciągły pomiar zawartości tlenu w gazach spalinowych;
  - 3) ciągły pomiar ciśnienia gazów spalinowych;
  - 4) ciągły pomiar czasu przebywania gazów spalinowych w komorze spalania.
5. W przypadku gdy techniki pomiarowe zastosowane do poboru i analizy składu gazów spalinowych nie obejmują osuszania gazów przed ich analizą, proces monitoruje się także w zakresie zawartości pary wodnej w gazach spalinowych.
6. Do przeprowadzania wymaganych pomiarów stosuje się urządzenia do ciągłego pomiaru parametrów procesu, które należy poddawać corocznym przeglądom technicznym oraz raz na 3 lata kalibracji.
7. Dopuszczalne do wprowadzenia do powietrza ilości gazów lub pyłów oraz dopuszczalne ilości substancji zawartych w ściekach z procesu oraz wymagania dotyczące prowadzenia pomiarów określają odrębne przepisy.
8. W przypadku wystąpienia zakłóceń w prowadzonym procesie termicznego przekształcania odpadów lub w pracy technicznych urządzeń ochronnych, ograniczających wprowadzanie substancji zanieczyszczających do środowiska, wstrzymuje się dalsze prowadzenie procesu, nie później niż po czterech godzinach trwania zakłóceń. Łączny czas trwania zakłóceń prowadzenia procesu dla ciągów technologicznych podłączonych do jednego technicznego urządzenia ochronnego nie może przekroczyć 60 godzin rocznie.
  9. Pozostałości po termicznym przekształcaniu odpadów poddaje się odzyskowi, a w przypadku braku takiej możliwości — unieszkodliwia się, ze szczególnym uwzględnieniem unieszkodliwienia frakcji metali ciężkich.
  10. Dopuszcza się wykorzystanie pozostałości po termicznym przekształceniu odpadów do sporządzania mieszanek betonowych na potrzeby budownictwa, z wyłączeniem budynków przeznaczonych do stałego przebywania ludzi lub zwierząt oraz do produkcji lub magazynowania żywności.
  11. Stężenie metali ciężkich w wyciągach wodnych z badania wymywalności tych metali z próbek mieszanek betonowych nie może przekroczyć 10 mg/dm^3 łącznie w przeliczeniu na masę pierwiastków.
  12. Badanie wymywalności metali ciężkich z wyrobów betonowych zawierających unieszkodliwione odpady niebezpieczne przeprowadza się przez całkowite zanurzenie w wodzie próbki badanego materiału i utrzymanie jej przez 48 godzin przy stałym mieszanii; do badania używa się wody niezawierającej chloru, o temperaturze w granicach od 18° do 22° C i twardości w granicach od 3 do 6 mval/dm^3 ; stosunek wagowy wody do materiału badanego powinien wynosić 10:1.
  13. Przekształcanie termiczne odpadów ma zapewniać odpowiedni poziom ich przekształcenia, wyrażony jako maksymalna zawartość nieutlenionych związków organicznych, której miernikiem mogą być oznaczane zgodnie z Polskimi Normami:
    - 1) całkowita zawartość węgla organicznego w żużlach i popiołach paleniskowych nieprzekraczająca 3% lub
    - 2) udział części palnych w żużlach i popiołach paleniskowych nieprzekraczający 5%.
  14. Magazynowanie, transport i unieszkodliwianie pozostałości po procesie termicznego przekształcania odpadów regulują odrębne przepisy.
  15. Wymagania w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości substancji lub energii wprowadzanej do środowiska przez prowadzącą instalację lub użytkownika urządzenia regulują odrębne przepisy.